

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 5. decembra 1933.

Štev. 139.

Važna gospodarska zborovanje v Mariboru

Tudi mariborski gospodarski krogi popolnoma složni glede novih davčnih predlogov

Maribor, dne 30. dec.

Kakor v Ljubljani, tako je bilo tudi v Mariboru veliko zborovanje gospodarskih krogov z ozirom na nove gospodarske predloge vlade. Dočim je v Ljubljani priredila anketo Zbornica za TOI, je priredilo mariborsko zborovanje Gospodarsko predstavništvo. Zborovanje je bilo nad vse dobro obiskano in v malimi izjemami so bile na njem zastopane prav vse panoge našega gospodarstva, pa tudi vsi važnejši svobodni poklici. Zborovanje je vsled tega podalo v resnici pravo sliko, kako misli mariborski Gospodarski svet.

Zborovanje je vodil in otvoril predsednik Gospodarskega predstavništva

nar. posl. Krejči,

ki je imel tudi uvodni referat. Zahvalil se je za lepo udeležbo, nato pa podal kratek historiat sedanjih gospodarskih predlogov vlade. Med drugim je dejal:

Vlada je spoznala, da se mora sedanje **mrtilo** v gospodarskem življenju nehati in da je treba nekaj ukreniti in — če treba — se podvreči tudi operaciji. Nad šest mesecev je vlada razpravljala o teh ukrepih, vendar pa med ministri ni bilo soglasnosti, ker sta se pojavljali dve tezi: ali naj se štiti dinar še nadalje z vso pazljivostjo, kakor doslej, ali pa naj sledimo zgledu nekaterih drugih držav in dobimo z izdajo novih bankovcev sredstva, ki jih potrebuje državna administracija za izvajanje svojih nalog. Uvaževanja vredna je tudi druga teza, vendar ne more priti v poštev. Inflacijo sicer lahko vedno pričnemo, ne vemo pa, kje in kdaj se ustavi. Za zgled imamo Ameriko z visoko razvitim gospodarstvom, kjer se eksperiment z dolarjem ni obnesel in ki zopet stremi za deflacijo.

Vlada je v zvezi s presojo položaja sklenila storiti potrebne korake, da se teža gospodarske krize nekoliko omili. Vsekakor je treba pozdraviti, da se je odločila za ta korak, ker ni dvoma, da moramo z vso vnemo iskati izhod iz te zagate, v katero nas je spravila svetovna depresija. Vlada je zato izdala nekaj uredb in predložila narodnemu predstavništvu vrsto zakonskih osnutkov, ki so vsi velikega pomena za nadaljnji razvoj gospodarskih razmer v Jugoslaviji.

Uredbe, ki jih je izdala vlada, se nanašajo na zakonska pooblastila, ki jih je svojčas izglasoval parlament. Zato imajo te uredbe tudi zakonsko moč. V smislu danega pooblastila pa morajo biti te uredbe predložene narodnemu predstavništvu v končno sklepanje in zato se bo bavila te dni z njimi narodna skupščina. Doslej sta izšli uredbi o javnih delih in o razdolžitvi kmeta. Ogrone važnosti je v drugi naredbi načelo, da se enkrat mora nehati moratorij in da bo kmet moral plačati svoje dolgove. Pri tem pa mu pomaga vlada s tem, da mu z novo uredbo dovoli odplačilo obveznosti v 12 letih po zelo zmerni obrestni meri.

Morda nič manj važnega pomena ni uredba o javnih delih, ki ima namen organizirati javna dela, ki naj nudijo zaslužek brezposelnim. Skrbljivo je za to, da se ta dela ne bodo koncentrirala v Beogradu, ampak da bodo deležne služka vse banovine, vsi srezi in tudi vse občine, tako da prav vsaka upravna edinica pride na svoj račun. Sredstva za financiranje teh del se stekajo v osrednji in v banovinske funde. Alimentirajo pa se ti fondi zaenkrat iz trošarin na cement in apno in potem na vino in

žganje, ki se sedaj zopet uvede. Banovinski svet lahko za okrepitev svojih fondov uvedejo banovinsko trošarino na vino in žganje, ako to smatrajo za potrebno. Ze sedaj je gotovo, da bo Dravska banovina to trošarino zopet uvedla, ravno tako tudi Savska in Dunavska. Računa se, da bo na ta način prejel fond približno 45 milijonov dinarjev.

Drugačna je stvar s trošarino na cement, ki znaša 15 par pri kilogramu. Takoj se je videlo, da se je pravi namen te davščine izjalovil, ker so cementne tvornice takoj pribile to trošarino k ceni. Vlada je hotela, da te trošarine ne nosi konzument, ampak tvornice, ki izkazujejo lepe dobičke. Cementni kartel zelo izrablja svojo pozicijo in enostavno diktira cene. Iz naše države se letno izvažajo približno 80.000 vagonov cementa, doma pa se porabi jedva 15.000 vagonov. Ali v Italijo n. pr. se cement prodaja po 15 par za kilogram, doma pa po takih cenah, da se krije eventualni primanjkljaj, ki se tu pa tam pojavlja pri izvozu.

Nadaljnja važna določba je, da se trošarina fakultativno pobira na bencin ali na mešanico, in to po 2 dinarja ali pa po 50 par od kilograma.

Za prihodnje dni je pričakovati nove uredbe, ki se nanašajo na ureditev obrestne mere, na poslovanje denarnih zavodov in na kartele. Važni so ukrepi glede obdačenja. Vlada je predložila skupščini tri novele, ki se nanašajo na zakon o neposrednih davkih, na taksni in na trošarinski zakon. Se pred par leti je znašal državni proračun Jugoslavije 14 milijard, sedaj pa le nekaj nad 10 milijard dinarjev. Finančni minister stoji na stališču, da si moramo pomagati z lastnimi silami, ker utegnemo priti še slabši časi. Zato je treba najti nove vire, to je uvesti je treba nove davke in povišati nekatere obstoječe. Državna uprava potrebuje na leto kakih 6 milijard, ostanek pa gre za državna podjetja. Personalni izdatki znašajo nekako 4-5 milijarde in je torej ta izdatek najhujša obremenitev budžeta. Res so tu stroški ogromni, vendar pa državnih nameščencev ne moremo vreči na cesto in s tem še povečati brezposelnost. Sicer pa je naše uradništvo skoraj povsod na mestu in dobro dela.

Kar se tiče davčne prakse, je treba reči, da je doslej stala vlada na stališču, naj bodo visoke davčne stopnje, vendar pa mila davčna praksa. Sedaj pa velja prvi del načela še nadalje, velja pa tudi stroga davčna praksa. V kratkem bodo slovenski poslanci predložili skupščini zakonski predlog o tem predmetu in skušali olajšati prakso in s tem javna bremena. Naši poslanci so predložili že pred par meseci finančnemu ministru osnutek, po katerem naj se pridobnina za malega obrtnika pavšalira, ako obratuje sam, na 100 dinarjev letno in za vsakega pomočnika po 50 dinarjev. Minister je ta projekt osvojil, vendar ga je nekoliko spremenil s tem, da je povišal zneska na 120 in 60 dinarjev, dočim je predlagano osnovo za ambulante obrtnike itd. znižal na 80 in 40 dinarjev na leto. To pa velja le za deželo, dočim naj bi se mali obrtniki v mestih obdačevali še naprej po dosedanjih načelih. Kako se bo stvar dalje razvila, bo treba šele videti.

Pri velikih podjetjih vidimo, da le-ta z malimi izjemami plačujejo razmeroma manjše ali celo prav majhne davke, ker

pač znajo frizirati svoje bilance. Zato je popolnoma na mestu, da davkarje strogo pazijo na poslovanje takih podjetij in da jih v večji meri pritegnejo k plačevanju davkov. Nikakor pa ne sme veljati predlagano načelo, naj se pri odmeri davčne osnove za pridobnino upošteva velikost stanovanja in najemnika, ter druge okoliščine, kakor število služinčadi, avtomobili, udobnost življenja itd.

Ravno tako zelo obremenjujejo naše gospodarstvo druge nove datjave, kakor na stavbni les, železo, parkete itd., kar more ubiti gradbeno delavnost. Isto

velja za takse, ki so takisto izredno visoke in ki se morajo spraviti na znosljivo višino, kar posebno velja za takse na račune, na zapitek v gostilnah in kavarnah itd. Vsi ti ukrepi bodo morali dovesti do še manjšega dotoka drugih davkov. Saj je davek na poslovni promet že doslej mesto 800 vrgel komaj 250 milijonov.

Končno je posl. Krejči prosil navzočne gospodarstvenike, naj mu sporoče svoje želje in podajo nasvete, ki jih bo vse hvaležno vzel na znanje in jih predložil slovenski delegaciji v skupščini v nadaljnje ravnanje.

Uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov

»Službene Novine« z dne 4. decembra so objavile uredbe vlade o sanaciji našega denarstva, ki jih je napovedal že ministrski predsednik dr. Srškič v svojem velikem govoru v poslanskem klubu JNS. Izšle so te uredbe: Uredba o zaščiti denarnih zavodov in vlagateljev, uredba o znižanju režijskih stroškov denarnih zavodov in gospodarskih podjetij ter uredba o maksimiranju obrestne mere.

Najvažnejša od teh uredb je uredba o zaščiti denarnih zavodov in do začnemo danes objavljati. Vsled izredne gospodarske važnosti novih uredb pa objavimo v prihodnjih številkah vse.

Uredba o zaščiti denarnih zavodov in vlagateljev se glasi:

I. Splošna določila

Čl. 1. Vsak denarni zavod, kateremu je dovoljen odlog plačil v smislu § 5. zakona o zaščiti kmeta ali ki se je poslužil uredbe o ureditvi izplačevanja vlog, mora v treh mesecih, ko stopi ta uredba v veljavo, predložiti trgovinskemu ministru prošnjo:

- a) da se mu odobri odlog plačil ali
- b) da se mu dovoli sanacija ali
- c) da se mu dovoli izvenkonkurzna likvidacija zavoda.

Za isto more zaprositi za časa veljave te uredbe vsak drug denarni zavod, ki bi prišel v plačilne težkoče.

Če denarni zavod, ki je pod zaščito §§ 5 in 6, ne vloži te prošnje v določenem roku, potem zaščita za ta zavod preneha.

Čl. 2. Prošnji za zaščito je treba priložiti bilanco in vse dokumente, ki so potrebni za natančno določitev zavodovega stanja. Trgovinski minister bo s pravilnikom predpisal obrazce za sestavljanje bilance.

Prošnja morajo podpisati vsi člani uprave in nadzorstva, ki za resničnost podatkov odgovarjajo tako materialno, ko kazensko (čl. 45).

Prošnji za odlaganje plačil ali za sanacijo se mora priložiti načrt prečiščene bilance. Za sestavo te bilance veljajo čl. 13 do 16. Prošnji za odložitev plačil se mora priložiti tudi načrt odplačevanja (čl. 21), prošnji za sanacijo pa sanacijski načrt.

Ko vloži denarni zavod, ki se ni poslužil zaščite po §§ 5 in 6, prošnji za odlog plačil ali za sanacijo, more javiti vložitev te prošnje s priložitvijo potrjenega prepisa te prošnje pristojnemu sodišču. Od dneva prijavitelja te prijave sodišču pa do dne, ko se izda sklep o tej prošnji, se ne more proti temu zavodu podvzeti nobenih ukrepov za izvršbo ali zavarovanje, niti se ne more otvoriti o njegovi imovini konkurz razen za nove terjatve denarnih zavodov, ki so se poslužili zaščite po §§ 5 ali 6.

Čl. 3. Sklepe po prošnjah po čl. 1 izdaja ministrski svet na predlog ministrskega odbora. Ta odbor tvorijo trgovinski minister, pravosodni in finančni minister.

Čl. 4. Trgovinski minister more pred predložitvijo prošnje ministrskemu odboru odrediti pregled denarnega zavoda, ki je vložil prošnjo, da dožene dejansko stanje zavoda, ko tudi zaslišati posvetovalni od-

bor za bankarstvo pri trgovinskem ministru.

Čl. 5. Če se po izvršenem pregledu izkaže, da denarni zavod, ki je zaprosil za odlog plačil, ni aktiven, sporoči to trgovinski minister zavodu in zahteva od njega, da mu v 30 dneh izjavi, če in katere sanacijske ukrepe zahteva (čl. 2). Če zavod pravočasno zaprosi za sanacijo, se postopa po čl. 3, v nasprotnem primeru pa odredi ministrski svet likvidacijo. Ravno tako odredi ministrski svet likvidacijo, če ne dovoli sanacije.

Čl. 6. Proti odlokom v smislu čl. 3 in 5 ni pritožbe na Državni svet.

Odobritev odloga plačil ali sanacije se dovoljuje pod pogojem, da na to pristaja glavna skupščina delničarjev, oz. drugov pri družbah z omejeno zavezo. Za sklepe skupščin zadostuje absolutna večina na skupščini zastopanih glasov. Pri hranilnicah je potrebno dovoljenje samoupravnega telesa (banovine, občine itd.), oziroma združenja, ki jamči za obveznosti hranilnice.

Čl. 7. Pri odseku za kreditne ustanove in zavarovalnice pri trgovinskem ministru se ustanovi inšpektorat, čigar naloga bo, da upravlja pregled, določene v čl. 4 in 26. Za izvrševanje teh pregledov dajo Narodna banka, Poštna hranilnica in Drž. hipotekarna banka trgovinskemu ministru na razpolago potrebno število uradnikov, ki pri teh zavodih izvršujejo te pregled. To število bo določil trgovinski minister v sporazumu z ministrom, ki ima nadzorstvo nad dotično ustanovo.

Za kritje stroškov posvetovalnega odbora in inšpektorata morajo vsi denarni zavodi, ki so pod nadzorstvom trgovinskega ministra ali bana, plačati letno ono vsoto, ki jo določi trgovinski minister. Ta vsota ne sme presegati 0,5 tisočinke vplačanega kapitala in rezerv, izkazanih v bilancah posameznih zavodov. Ti zneski se dajo v fond za nadzorstvo denarnih zavodov, ki se ustanovi pri Drž. hipotekarni banki in ki ga upravlja trgovinski minister.

Čl. 8. Člani upravnega in nadzornega odbora denarnih zavodov, nad katerimi se vrši pregled, ko tudi direktorji in drugi nameščenci zavoda morajo dati pregledovalcem na razpolago vse knjige, spise, korespondenco in ves za pregled potrebni material, če zahtevajo to od njih pregledovalci. Prav tako jim morajo dati vsa druga pojasnila.

O nesoglasjih med pregledovalci in organi zavoda odločuje končno inšpektorat.

Čl. 9. Pregled se izvršuje komisijsko. Komisija mora sestajati iz najmanj treh članov. Pri ocenjevanju zavodovega imetja bo komisija po potrebi tudi pritegnila osebe, katerim so dobro poznane razmere, v katerih dela zavod. V svojem poročilu mora komisija natančno navesti oceno posrednih postavk aktiv, o določevanju vrednosti važnejših postavk pa bo komisija vodila posebne zapisnike, kateri bo priložila poročilo.

Čl. 10. Pregledovalci in vsi, ki so udeleženi pri pregledu, morajo vršiti svoj posel

vestno in skrbno. Oni so obvezani ohraniti kot uradno tajnost vse, kar bodo izvedeli pri pregledu.

Čl. 11. Podrobnejša določila o pregledovanju denarnih zavodov predpiše trgovinski minister s posebnim pravilnikom.

Čl. 12. Če se pregled ne vrši tako, kakor določa ta uredba in v čl. 11. omenjeni pravilnik, zlasti če se poda o reviziji neresnično poročilo ali če se v njem zamolče ali potvorijo važne okoliščine, se pokličejo oni, ki so pri pregledu sodelovali, poleg odgovornosti po civilnem zakonu tudi na kazensko odgovornost.

Prav tako odgovarjajo materialno in kazensko (čl. 47) tisti, ki prekrše uradno tajnost (čl. 10) ali se brez pooblastila postužujejo tega, kar so izvedeli pri pregledu.

II. Skupna določila za odlog plačil in za sanacijo

Čl. 13. Denarni zavod, ki se želi poslužiti odloga plačila ali sanacije, mora predvsem v svrhu prečiščenja bilance odpisati izgube z uporabo rezervnega fonda in drugih rezerv. Od tega se izvzemajo rezerve za pokojnino in dobrodelne namene v korist zavodovih nameščencev in delavcev.

Če odpis rezerv ne zadostuje za kritje izgube, se zavod poslužuje ukrepov, omenjenih v čl. 14. Če niti ti ne zadostujejo, se odpiše od osnovne glavnice, kolikor je potrebno.

Čl. 14. Zavodu, ki zaprosi za odlog plačil ali za sanacijo, se more dovoliti:

1. valorizacija nepremične imovine;
2. bilanciranje drž. papirjev in onih, za katere je prevzela jamstvo država po nabavni ceni;
3. izdaja zadolžnic, zajamčenih z zastavo nepremičnin zavoda ali s terjatvami, zavarovanimi s hipotekami;
4. finančne olajšave za ukrepe, omenjene pod 1 do 3;
5. olajšave v primeru fuzije z drugim zavodom.

Čl. 15. Nepremičnine zavoda se morejo valorizirati do višine dejanske vrednosti na dan valorizacije. Presežek, ki nastane med ceno, po kateri so bile do tedaj vnešene nepremičnine v bilanco zavoda in med ceno, določeno na podlagi valorizacije, se uporabi v prvi vrsti za kritje izgube, v kolikor se izgube niso mogle pokriti z odpisi v smislu čl. 13, odst. 1. Če se po kritju izgube pokaže še kakšen presežek, potem se ta vnese v poseben fond za kritje izgube ob priliki realizacije aktiv, ki bi nastale.

Zavod, ki se hoče okoristiti s to valorizacijo, mora izvršiti ocenitev svojih nepremičnin in to oceno priložiti prošnji za odlog plačil, oz. za sanacijo. Trgovinski minister more odrediti revizijo izvršene ocene po revizijski komisiji. Stroške za to komisijo nosi zavod.

Čl. 16. Državni papirji, ki tudi papirji, za katere jamči država, se morejo, če so bili nabavljeni za trajno naložitev, valorizirati po nabavni ceni, če je ta večja od borzne na dan valorizacije, toda ne nad njih nominalno vrednostjo. O tem, če so bili papirji nabavljeni v trajno naložbo, ko tudi o tem, po kakšni ceni so bili nabavljeni, odločuje trgovinski minister. Proti njegovemu sklepu ni pritožbe na Državni svet.

Čl. 17. Zavodu se more dovoliti tudi izdaja zadolžnic na podlagi njegovih nepremičnin in hipotek kakor tudi dovoljenje, da more uporabiti te zadolžnice za plačilo svojih starih dolgov (čl. 30.).

Z zadolžnicami se more izplačati največ 25% vrednosti omenjenih objektov, pri čemer je razumeti vrednost po odbitku bremen, ki se na njih nahajajo (čista vrednost). Zadolžnice se morajo obrestovati po najmanj 5 odstotkov in se morajo amortizirati v 20 letih.

Z zadolžnicami se morejo plačevati stare terjatve samo, v kolikor jih upniki hočejo sprejeti.

Zavod, ki zaprosi za dovoljenje izdaje zadolžnic, mora trgovinskemu ministru predložiti oceno nepremičnin, ki naj služijo kot jamstvo za zadolžnice in tudi amortizacijski načrt. Trgovinski minister more odrediti, da izvršeno oceno revidira revizijska komisija, stroški katere padejo na zavod.

Čl. 18. Za ukrepe, omenjene v čl. 13. do 17. se dovolijo zavodu te olajšave:

1. davka se oprostijo vsi odpisi in vse valorizacije po predpisih tega poglavja;
 2. izdaja zadolžnic se oprošča takse.
- Oproščajo se davka in takse kakršnekoli vrste, razen takse za vpis v trgovinski register; za fuzijo denarnih zavodov med njimi ter afiliiranimi (organično z njimi zvezanimi) podjetji, ki obstoje v obliki delniških družb ali družb z omejeno za-

vezo, všteto tudi izdajo novih delnic, oziroma priznavanje novih deležev; povišanje osnovne glavnice prevzemajoče družbe s ciljem fuzije; prenos nepremičnin sprejetih družb ko tudi vpisi pravic sprejetih družb v javnih knjigah in registrih na ime prevzemajoče družbe.

Čl. 19. Trgovinski minister predpiše s pravilnikom podrobnejše odredbe o izvrševanju posameznih ukrepov, določenih s predpisi prednjih členov.

III. Odlog plačil

Čl. 20. Odlog plačil se more dovoliti za največ 5 let. Izjemoma more ministrski svet na predlog odbora ministrov dovoliti daljši rok zavodu, ki čma večje terjatve, katerih plačilo je po predpisih odloženo, oziroma vezane na daljše roke.

Odlog plačil se nanaša samo na stare zavodove dolge, ki so nastali do dneva odobritve odloga po tej uredbi, oziroma do dneva prvotno dovoljenega odloga po §§ 5 in 6.

Od odloga so izvzete: terjatve Narodne banke, Poštne hranilnice, Drž. hipotekarne banki in vse javne dajatve.

Čl. 21. Zavod, ki prosí za odlog plačil, mora priložiti prošnji načrt, po katerem namerava plačati svoje stare dolge.

Načrt se mora nanašati vsaj na eno leto, če ne obsega vsega roka, za katerega je dovoljen odlog plačil. Načrt predloga za najmanj eno leto se mora predložiti vsaj dva meseca pred potekom zadnjega leta, za katerega je načrt že odobren. O načrtu sklepa ministr. svet. Če načrta zavod ne predloži pravočasno, mu ga predpiše ministrski svet na predlog odbora ministrov. Za vsako spremembo načrta je potrebna odobritev ministrskega sveta.

Terjatve, zajamčene z zastavo ali vložene, morajo biti glede na način izplačila izemane z drugimi terjatvami.

Če kateri upnik ne dvigne obroka terjatve, ki mu pripade po omenjenem odplačilnem načrtu, se prenese ta del terjatve v korist tega upnika na račun novih terjatev, za katere ne velja odlog.

V kateri meri se morejo zavodovi dolžniki pri izplačilu zavodovih terjatev poslužiti teh za poravnanje starih terjatev proti zavodu, se bo uredilo s posebno uredbo.

Čl. 22. Obrestno mero za vloge na knjižice in po tekočem računu določí trgovinski minister. Ne more pa biti višja ko 5 odstotkov letno brutto. Če je dogovorjena nižja obrestna mera, velja ta.

Čl. 23. Za izvrševanje nadzorstva nad delom denarnega zavoda, kateremu je dovoljen odlog plačila, more trgovinski minister postaviti komisarja.

O sporih med komisarjem in organi zavoda odloča trgovinski minister.

Če misli komisar, da je kakšen sklep organov zavoda nasproten pravilom zavoda ali predpisom te uredbe ali obstoječim zakonom, more njegovo izvršitev ustaviti. Komisar mora to takoj sporočiti trgovinskemu ministru, ki o tem izda sklep v 14 dneh. Če ministrstvo za trgovino v tem roku ne izda sklepa, se more sklep zavoda izvršiti.

Proti sklepom trgovinskega ministra, izdanim v smislu tega člena, ni pritožbe na Državni svet.

Čl. 24. Sklep ministrskega sveta o odobritvi odloga se mora objaviti (čl. 54.). Istočasno in na isti način se mora objaviti tudi odobreni odplačilni načrt. Poleg tega se ta sklep tudi vpiše v trgovinski register.

Če ima zavod nepremičnine, se vpiše ta sklep tudi v zemljiško knjigo.

Čl. 25. Za časa odloga plačil se morejo vložiti samo cni obroki starih terjatev (čl. 20), za katere je po odplačilnem načrtu že nastopil rok izplačila. Za te obroke se more zahtevati tudi v času trajanja odloga zavarovanje. Prav tako se more zaradi njih izplačilo proti zavodu tudi v času odloga plačil voditi tožba za izvršbo.

Čl. 26. Trgovinski minister more za časa trajanja odloga odrediti ponoven pregled zavodovega stanja. Če se pri ponovnem pregledu izkaže, da zavod ni več aktiven, se odredi po prilikah poedinega primera ali sanacija ali pa likvidacija. Sanacija se more odrediti samo s pristankom zavoda (čl. 6).

Ministrski svet more na predlog ministrskega odbora v vseh primerih, omenjenih v prvem poglavju, tudi pred potekom roka, za katerega je odobren odlog plačil, na zahtevo zavoda odpraviti odlog, če ta ni več potreben.

Čl. 27. Zavod, kateremu je dovoljen odlog plačil, ne more zahtevati več ko eno tretjino dolga na leto na račun odplačila za terjatve, ki ne presegajo 10.000 Din, od onih trgovcev in obrtnikov, ki jih našteva

čl. 42 poglavje II. št. 2 a, 4, 5, 6 in poglavje III. zakona o neposrednih davkih.

Čl. 28. Oni, ki so jamčili zavodu ali ki so dolžniki zavoda, kateremu je dovoljen odlog plačil, ne odgovarjajo za obveze zavodu strožje, ko zavod sam, če je zavod glavni dolžnik.

Čl. 29. Trgovinski minister more predpisati podrobnejša določila o delu zavoda, kateremu je dovoljen odlog plačila ko tudi o dolžnostih komisarja, ki je postavljen za nadzorovanje zavoda. Za komisarja po določilih te uredbe more biti postavljen tudi sodnik, toda po predhodnem soglasju pravosodnega ministra.

Sanacija

Čl. 30. Denarnemu zavodu, ki je ostal pasiven, potem ko je po predpisih čl. 13. odpisal vso osnovno glavnico, se more, če zahtevajo važni gospodarski interesi nadaljnji obstoj zavoda, zaradi sanacije dovoliti poleg v čl. 13. do 18. predvidenih ukrepov tudi sprememba enega dela starih terjatev upnikov (čl. 20). v delnice ali deleže. Takšna sprememba starih terjatev v delnice in deleže se more dovoliti samo za pokritje izgube ali za povečanje sredstev za nadaljnje poslovanje zavoda.

Trgovinski minister odločuje, če se morejo stare terjatve spremeniti tudi v deleže. V tem primeru določí razmerje med celotnim zneskom delnic in deležev v tem zavodu. Vsakemu upniku se dodelijo delnice in deleži v tem razmerju.

Od spreminjanja starih terjatev v delnice in deleže so izvzete terjatve do dinarjev 10.000 glavnice. Poleg tega se izvzemajo od spremembe terjatve Narodne banke, Poštne hranilnice, Drž. hipotekarne banke, javnopравниh teles, vse javne dajatve, ko tudi vse terjatve, o katerih govori čl. 58. te uredbe. Spreminjanje ostalih starih terjatev se mora dovoliti do največ 50 odstotkov zneska, za katerega stare terjatve presegajo 10.000 Din.

Spreminjanje starih terjatev v delnice in deleže se more dovoliti le, v kolikor na to pristane večina upnikov, katerih terjatve niso izvzete od spreminjanja. V ta namen bo zavod pozval upnike po listih, določenih za objavo po tej uredbi (čl. 54.) in to trikrat v presledkih, ki ne smejo biti krajši ko 8 in ne daljši ko 15 dni, da v roku enega meseca po dnevu tretje objave javijo sodišču, v čigar trgovinskem registru je družba vpisana, svojo pismeno izjavo, če pristanejo na spremembo ali ne, s pripombo, da se oni, ki ne bi pravočasno predložili svoje pismene izjave, ne bodo upoštevali pri določevanju večine.

Če ima upnik svoj račun ali svojo vlogo pri podružnici družbe, predloži prijavo sodišču, na čigar področju je podružnica. Podpis na izjavi mora biti predpisno potrjen. Sodišče bo prijave pregledalo po zavodovih knjigah, oziroma podružnice in nesoglasja rešilo v nespornem postopanju. Te izjave so oproščene vsake takse. Podružnično sodišče bo dostavilo po preteku omenjenega roka pregledane izjave sodišču, v čigar trgovinskem registru je družba vpisana. To sodišče bo po poteku omenjenega roka na podlagi pregledanih izjav določilo, če je večina upnikov, računajoč jih po višini terjatev, pristala na spreminjanje ali ne. Veljaven sklep sodišča dostavi sodišče zavodu. Proti odločbam sodišča o nesoglasjih ni pravne pomoči. Toda ta sklep sodišča velja samo za vprašanje, če in s katerim zneskom more upnik glasovati, ne pa tudi, v kateri višini mu pripadajo terjatve.

Čl. 31. Izjemoma more ministrski svet na predlog ministrskega odbora iz posebno važnih razlogov odobriti spreminjanje starih terjatev v delnice in deleže tudi zavodu, ki je odpisal vsaj 80 odstotkov osnovne glavnice, ker je to po odpisu rezerv (čl. 13., odstavek 1.) in po valorizaciji (čl. 14. štev. 1., 2.) zadostovalo za pokritje izgub. V takšnem primeru se dajo stari upnikom za njih terjatve prvenstvene delnice (prioritetne delnice), oziroma, če trgovinski minister odobri, da se del starih terjatev spremenijo v deleže, prioritetni deleži. Starim delničarjem se v takšnem primeru zamenjajo stare delnice z novimi v razmerju neodpisane dela napram celotnemu znesku dosedanje osnovne glavnice.

Prvenstvena pravica prioritetnih delnic bo v tem:

1. da se na druge delnice ne bo mogla izplačevati dividenda, dokler ni prvenstvenim delničarjem pripadlo vsaj 5% dividende;
2. da druge delnice ne morejo biti udeležene pri razdelitvi čistega premoženja, dokler niso prioritetne delnice plačane v njih nominalni vrednosti.

Prvenstveni deleži imajo pri razdeljevanju dobička isto prvenstvo ko prioritetne delnice.

Čl. 32. Delnice in deleži, dodeljeni stari upnikom za njihove terjatve, se smatrajo, da so plačani v gotovini.

Jamstva in druga zavarovanja veljajo za oni del, ki se ni spremenil v delnice ali deleže.

Določila prednjih odstavkov, ko tudi določila čl. 30 in 31. veljajo tudi za družbe z omejenim jamstvom.

Čl. 33. Odobrenje za spreminjanje vlog v delnice in deleže vsebuje v sebi tudi dovoljenje za sorazmerno povišanje glavnice in za potrebne spremembe pravil.

Denarni zavod, ko dobi dovoljenje za spreminjanje starih terjatev v delnice in deleže, zaključí te terjatve v knjigah z dnevom, ko dobi dovoljenje. Poleg tega je dolžan, da v enem mesecu po prejemu dovoljenja trikrat objavi v presledkih, ki ne smejo biti krajši ko 8 dni in ne daljši ko 15 dni, sprejeto dovoljenje in pozove stare upnike, da v roku 2 mesecev v zameno za svoje terjatve dvignejo delnice ali deleže, ker bi se po poteku tega roka nedvignjene delnice in deleži deponirali pri Narodni banki ali Drž. hipotekarni banki ali pri Poštni hranilnici. Po preteku tega roka bo zavod pri banki, ki je omenjena v pozivu, založil za vsakega upnika pripadajoče mu delnice in deleže. Pri vsaki zalogi mora biti označeno ime onega, kateremu zaloga pripada, če pa gre za vlogo na donositelja potem število vložne knjižice. S to izročitvijo oziroma deponiranjem delnic se smatra, da je zavod izvršil za toliko, kolikor znašajo deponirane delnice, povišanje svoje glavnice.

Potem ko je zavod tako postopal mora upravni odbor sklicati v enem mesecu delničarje na skupščino, da se izvolita nov upravni in nadzorni odbor. Stari delničarji nimajo glasovalne pravice, če je stara osnovna glavnica v celoti odpisana, če pa ni, potem v razmerju, omenjenem v čl. 31. odst. 1.

Povišanje glavnice z izdajo novih delnic in deležev v zvezi s spreminjanjem starih terjatev v delnice in deleže se oprošča plačevanje vsake takse, razen takse za vpis v trgovinski register.

Čl. 34. Zavodu, kateremu je dovoljena sanacija, se more poleg teh odredb, o katerih je bilo govora v predloženem etatu, dovoliti tudi odlog plačila starih dolgov, če je po razmerah za ohranitev zavoda to potrebno.

Pa tudi v tem primeru se uporabljajo predpisi čl. 20 do 28, razen onih, s katerimi se predpisuje, da mora biti zavod aktiven. (Dalje prihodnjic).

Adria prašek je boljši

Trgovci! Kupujte Blasnikovo Veliko Pratiko!

Kakor gobe po dežju, rastejo med Slovenci razne pratike. Je to ona stara navada in stara bolezen, da se takoj sto ljudi ene stvari poprime, kakor hitro ima eden z njo uspeh. Zalosten konec vsega tega pa je, da potem nihče nič nima. Tako je tudi s pratikami. Stara Blasnikova Pratika, ki je slovenskega kmeta naučila čitati, ki je postala že nekaj nujno potrebna pri hiši, dobiva v zadnjem času toliko tekmecev, da se že nihče ne spozna, katera pratika je prava. In tu treba reči, da je prava pratika samo ena — stara Blasnikova Velika Pratika. — To kupujte, ker je najpopolnejša, to kupujte, ker prinaša največ, to kupujte, ker je naša stara in edino prava pratika.

I. DELAVSKO KONZUMNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

je imelo dne 1. decembra svoj občni zbor. Na zboru se je konstatiralo, da se je število članstva dvignilo od 11.181 na 11.572. Društvo ima v Ljubljani 6 prodajaln, po deželi pa 31. Kosmatí dobiček je znašal 3-17 milijonov.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini posestnika in trgovca z obutvijo Klemenčiča Matije v Sevnici. Poravnalni sodnik Ročnik, poravnalni upravnik dr. Klemenčič. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Celju dne 3. januarja ob 9. Rok za oglasitev do dne 28. decembra.

V poravnalni zadevi trgovca z mešanim blagom Narata Vinka v Vitanzu se preloži narok za sklepanje poravnave od 23. na 20. decembra ob 9. pri sreskem sodišču v Konjicah, rok za oglasitev pa do 24. decembra.

Po svetu

Fr. Zelenik:

Za davkoplačevalca

Nekaj navodil za davčne napovedi

Kaj kmalu bodo davčne oblasti zopet pozivale davčne zavezance k napovedi raznih davčnih osnov. Nprestano slišimo tarnanje naših trgovcev, da so preveč obremenjeni z davki, katerih skoraj ne bodo zmogli več. Na drugi strani pa zopet davčne oblasti pravijo, da gospodarski krogi, med katere štejejo trgovino, obrt in industrijo, ne plačujejo svojih dohodkom primernih davkov itd. Celotna naša nadvse marljivi finančni minister je izjavil, da se bodo davki še bolj strogo izterjavali, ker državni proračun mora ostati v ravnovesju itd.

Napisal sem ta članek z željo, da bi koristil trgovcu in njegovemu ugledu.

Davkoplačevalec, kateri ne bo uvaževal mojih nasvetov v tem članku, bo kaj kmalu obzaval to svojo površnost in bo rad prejel ali slej sledil in uvaževal, kar mu pravim, saj to storim ne za svoje koristi, ampak za koristi in za ugled naših trgovskih in tudi industrijskih krogov, katerih se tudi v veliki večini tiče.

Kakor rečeno, bo v kratkem treba odzivati se pozivom davčnih oblasti za napoved davčnih osnov, pa je tedaj umestno, da se že sedaj pogovorimo o raznih pojmihih in določilih davčnih in drugih zakonov, ker še vedno obstajajo nejasnosti. Zakoni uporabljajo razne pojme in izraze, ki imajo v trgovskem življenju drugačni pomen ali pa jih trgovina sploh ne uporablja.

Zakon o neposrednih davkih nalaga davek na dohodek iz podjetij, obrtov in obratov in poklicev ter govori o kosmatem dohodku in o čistem dohodku. S pojmom dohodek označuje zakon to, kar označuje trgovec z besedo dobiček. Kosmat dohodek pomeni kosmati dobiček in čisti dohodek pomeni čisti dobiček.

Zato pa mora trgovec ali obrtnik v svoji napovedi navesti, koliko je imel kosmatega dobička (dohodka) in koliko čistega dobička (dohodka). Šele od čistega dobička (dohodka) se mu odmeri davek. V zakonskih predpisih je točno navedeno, kaj se sme vse odbiti kot režijski troški od kosmatega dobička. V trgovskem koledarju za leto 1929, katerega je izdalo trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani, najdete zakonske predpise glede neposrednih davkov.

Iz zakona je jasno razvidno, da ima lahko stališče v občejanju z davčno oblastjo tisti trgovec in obrtnik, kateri vodi po zakonskih predpisih poslovne knjige.

Slišal sem že večkrat na svoja ušesa: Saj nisem protokoliran, tedaj nisem primoran voditi knjige. Res je, da trgovski zakon ne zahteva od neprotokoliranega trgovca vodstva poslovnih knjig, ali vsled tega ta trgovec še ne sme reči, da ne bo vodil knjig, ker zakon tega ne zahteva. Kdor dobiva blago ali daje blago na upanje ali kredit, ta mora z ozirom na svoje koristi voditi poslovne knjige, mora imeti redno knjigovodstvo. Redno knjigovodstvo je potrebno vsakemu trgovcu in obrtniku neglede na trgovinski zakon. Posebno pa je potrebno knjigovodstvo z ozirom na zakon o davkih. Trgovec in obrtnik, ki nima rednega knjigovodstva, je popolnoma izročen volji in mnenju davčne oblasti in ne morejo niti davčni odbori kaj prida »zglihati«. S čim in kako hoče davčni zavezanec brez rednih poslovnih knjig dokazati, da ni napravil tistega dobička, kakor ga domneva davčna oblast! Ko bi trgovec redno in natančno zapisoval vse svoje troške, ko bi natančno poznal svoj promet in svoj kosmati dobiček ali dohodek, bi marsikateri s presenečenjem ugotovil, da je obdačen za več kot bi moral biti.

Zakon določa, da se ugotovi čisti dohodek na podlagi začetne in končne inventure odnosno bilance in izkaza izgube in dobička, ako se davčni odbor prepriča, da so podatki in računi verodostojni in da so računi sestavljeni po z zakonom predpisanih in redno vodenih trgovskih knjigah.

Kedaj so pa knjige redno vodene in katere knjige sploh so predpisane? V resnici

Popravi! V zadnji uvodnik se je vrnila neljuba pomota, ki bistveno spreminja smisel stavka. Tako bi se v II. odstavku moralo pravilno glasiti: Ta zahteva (se. po decentralizaciji soc. zavarovanja) je bila na številnih shodih in zborovanjih sprejeta že od vseh gospodarskih stanov in pridružili so se ji tudi že delojemalci in ne delodajalci, kakor je bilo pomotoma natiskano.

ni v predpisih navedena z nazivom nobena knjiga in tudi ni predpisan način vodstva poslovnih knjig. Predpisano je le, da morajo biti knjige tako vodene, da je mogoče iz njih ugotoviti premoženjsko stanje in vse trgovske posle. Nadalje določajo zakonski predpisi, da morajo biti knjige vezane, kolkovane, list za listom, oziroma stran za stranjo zaznamovana s tekočo številko. V knjigah se je posluževati živega jezika in njegovih pismenk. Prostori, kateri bi morali biti redoma popisani, se ne smejo puščati prazne. Ako bi ostal kak prostor nepopisan, se mora izpolniti s črto, da se ne more naknadno kaj vknjižiti. To je vse, kar predpisuje zakon glede knjig in načina vodstva.

Večkrat se je že ugotovilo, da napravi kakšen trgovec res znaten promet, da veliko šari in rogovili, kakor pravi konkurenca, toda ni dosegel pravega dobička. Troški in razne izgube so zmanjšale ali celo požrle dobiček in morda celo zmanjšale premoženje. Kako naj ta trgovec dokaže drugače kot s knjigami, da ni čistega dobička ali dohodka? Davčna oblast ne verjame na besedo ničesar, pa naj ima posla še s tako poštenim in uglednim trgovcem ali obrtnikom.

Mnogim ne gre v glavo, da izdatki za domačijo ali družino ne spadajo med tiste troške, ki se smejo odbiti od kosmatega dobička (dohodka); nasprotno več ko govorijo o teh izdatkih, več te bodo obdačili. Po trgovskem pojmovanju spadajo izdatki za dom in družino pač med stroške, jih mnogi tudi rinejo med režijo, toda po zakonu o davkih stroški za dom in družino trgovca ali obrtnika ne zmanjšujejo čistega dobička, ampak se mora tudi od njih plačati davek. Izrečno sem navedel te stroške, ker se vedno in vedno sliši tarnati trgovca, koliko ga družina stane, pa ga vseeno tako obdačijo. Sem že rekel, več ko trgovec govori o stroških za družino, hujske ga obdačijo.

Redno knjigovodstvo pa ni potrebno le radi davkov, ampak v prvi vrsti je potrebno radi osebne koristi trgovca ali obrtnika.

Ko bi ne bilo tistega znanega nezaupanja med trgovstvom, bi lahko marsikateri trgovec z rednim knjigovodstvom povedal tovarišu brez takega knjigovodstva, kakšen vpliv ima na poslovanje in delovanje pravilno knjigovodstvo.

Naš pravi domači izdelek

Ako trgovec lahko vsak dan ugotovi in vidi, kako gre trgovina, koliko se je iztržilo in koliko inkasiralo, ako ni navezan samo na domnevanja, ampak ima pred seboj številke, dela čisto drugače kot pa tisti brez vseh teh podatkov. Redno knjigovodstvo onemogoča ali vsaj znatno otežkoča nerednosti in če se že dogajajo, jih prav hitro odkrije. Kjer pa ni rednega knjigovodstva in z njim spojene kontrole, tam lahko nastajajo nepričakovane izgube in odtujitve.

Zato si pa uvedite redno knjigovodstvo, ker z njim si uvedete red in kontrolo.

Knjigovodstvo se lahko prilagodi vsaki vrsti in vsakemu obsegu trgovine ali obrta.

Mnogokje je potrebna samo ena knjiga več za redno knjigovodstvo, oziroma se uvede drugačna oblika le ene knjige in je s tem podan pogoj za tako knjigovodstvo, da nudi pregled in kontrolo trgovskega poslovanja.

Kdor bi hotel kakih pojasnil ali navodil, naj se obrne name, sem vsakomur na razpolago z nasveti itd.

Povdarjam, da za uvedbo rednega knjigovodstva niso potrebni izdatki stotakov, še manj pa tisočakov. Troški so prav malenkostni in istotako tudi trud.

Adria prašek je boljši

Pregled naše zunanje trg. v oktobru

V oktobru smo izvozili:

	ton	v vrednosti milijonov Din
pšenice	4.528	4.71
drugega žita	1.536	1.71
koruze	53.129	35.49
fižola	1.565	2.49
otrobov	3.205	1.64
svežega sadja	14.092	18.63
suih čespej	11.754	42.79
vina	292	0.63
zdravilnih rastlin	251	1.38
opija	5	1.62
hmelja	466	30.26
tobaka v listih	1.439	51.64
konoplje	1.095	6.00
glav		
žive živine	137.974	40.78
perutnine	989	7.65
svežega mesa in		
mesnih izd.	52	0.76
svinjske masti	13	0.17
svežih rib	78	0.46
sira in masla	224	2.16
jaje	1.038	10.81
puha	63	1.27
drv	21.578	3.87
grádbenega lesa	67.150	54.49
oglja	2.559	1.154
kosov		
hrastovih pragov	8.525	0.34
bukovih pragov	1.852	0.07
lesnih izdelkov	2.225	3.06
lesnih ekstraktov	767	1.88
amoniakove in kavstične sode	972	2.31
kalcijevega karbida	366	0.44
cianamida	1.073	0.88
cementa	32.493	4.88
surovega bakra	2.345	18.31
vseh ostalih rud	45.816	10.77

Skupno smo v oktobru izvozili 296.252 ton v vrednosti 412.98 milijonov Din.

V prvih desetih mesecih smo izvozili letos blaga 2.442.363 ton (lani 1.805.221) v vrednosti 2.700.5 (lani 2.353.6) milijonov dinarjev.

Adria prašek je boljši

Uvozili pa smo:

	ton	v vrednosti milijonov Din
bombaža sirovega	881	13.99
bombažnega prediva	1.109	31.40
tkanin	309	18.70
drugih vlaknastih rast.	396	3.43
železa	1.327	2.72
pločevine	2.208	7.96
železnih izdelkov	2.109	10.96
volne in voln. prediva	396	13.82
volnenih tkanin	111	17.25
svile surove, tkanin		
in prediva	120	10.31
mineralnih olj	10.240	5.05
kož	479	7.96
riža	2.402	4.81
južnega sadja	676	2.66
surove kave	598	5.98
soli	6.771	1.69
premoga	43.778	11.41
oljnatih rast. in semen	1.212	3.39
strojev in aparatov	535	7.77
elektroteh. predmetov	184	8.63
prevoznih sredstev	114	2.22
klobukov	1	0.36
gotovih zdravil	6	1.72
umetne org. barve	51	3.80
porcelanastih izdelkov	197	2.94
tiskarskega papirja	793	2.71
pnevmatike	33	1.06

Skupno smo v oktobru uvozili 94.796 ton v skupni vrednosti 281.13 milijonov dinarjev.

Skupno v prvih desetih mesecih smo uvozili letos 662.669 ton v vrednosti 2.356.9 milijonov dinarjev, lani pa 706.376 ton v skupni vrednosti 2.365.2 milijonov Din.

Zunanja trgovina

Belgija je s 1. decembrom povišala transportne takse za 1 odstotek ter se mora od 1. decembra naprej vsem pošiljkam prišteti še ta odstotek.

Avstrijske železnice so znižale za vagonске pošiljke naših suhih čespej v Francijo od Podrožice do Salzburga tarifo na 3 šilinge za 100 kil.

Cementni kartel se bo sklenil med Nemčijo, Holandsko in Belgijo.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Črnomelj.
Besedilo: August Kunc.
Obratni predmet: trgovina s specerijo in drobnarijo.
Imetnik firme: August Kunc.
Ker ta firma že od leta 1914. več ne obstoja, ozir. ne obratuje.
Okrožno kot trg. sodišče v Novem mestu, dne 7. novembra 1933.
Fi 62/33 — Pos. I 44/4.

*
Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Bergodac & Co., družba z o. z.
Po končani likvidaciji.
Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 20. oktobra 1933.
Fi 577/33 — Rg C IV 106/6.

*
Sedež: Ribnica.
Besedilo: Ana Podboj.
Obratni predmet: gostilna.
Imetnica firme: Ana Podboj.
Zaradi opustitve obrta.
Okrožno kot trg. sodišče v Novem mestu, dne 18. novembra 1933.
Fi 64/33 — Pos. I 141/2.

*
Sedež: Ribnica.
Besedilo: Andrej Podboj.
Obratni predmet: mesarija.
Imetnik firme: Andrej Podboj, mesar v Ribnici.
Zaradi opustitve obrta.
Okrožno kot trg. sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 18. novembra 1933.
Fi 65/33 — Pos. I 139/2.

*
Sedež: Ribnica št. 36.
Besedilo: Ivan Lovštin & Franja Suher.
Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.
Zaradi opustitve trgovskega obrta in zaradi preselitve družabnika Lovšina Ivana v Kočevje.
Okrožno kot trg. sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 17. novembra 1933.
F 66/33 — Rg. A I 358/2.

*
Sedež: Žužemberk.
Besedilo: Fran Pehani.
Obratni predmet: gostilna.
Imetnik: Fran Pehani, gostilničar.
Zaradi opustitve obrta.
Okrožno kot trg. sodišče v Novem mestu, dne 17. novembra 1933.
Fi 63/33 — Pos. I 126/2.

*
Sedež: Maribor.
Besedilo: Brandl in drugovi.
Obratni predmet: izdelovanje orgelj in glasovirjev v Mariboru.
Družbena oblika: Javna trgovska družba od 1. novembra 1933.
Družabniki: 1. Brandl Josip, izdelovalec orgelj in klavirjev, Maribor, Strossmayerjeva ulica št. 5; 2. Hannig Konrad, izdelovalec klavirjev, Maribor, Strossmayerjeva ulica št. 5; 3. Friedl Izidor, izdelovalec orgelj, Maribor, Strossmayerjeva ulica št. 5.
Za namestovanje upravičen je družabnik Brandl Josip.
Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 16. novembra 1933.
Fi 259/33 — Rg A III 247/2.

Vpisale so se izpremembe in datek pri nastopni firmi:
Sedež: Maribor.
Besedilo: K. & R. Ježek.
Prokura se je podelila inž. Rihardu Ježeku ml., tovarnarju v Blanskem.
Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 16. novembra 1933.
Firm 179/33 — Rg A I 44/14.

Izbrisala se je nastopna firma:
Sedež: Hoče.
Besedilo: Guido Rütgers, imetnik dr. Hugo Schmoock, podjetje za impregniranje lesa in lesno pokladanje v Hočah.
Zaradi ustanovitve delniške družbe.
Okrožno sodišče v Mariboru, odd. II., dne 16. novembra 1933.
Rg A II 243/9.

V Škofji Loki na Trati je bila ustanovljena Škofjeloška predilnica, družba z o. z. Družba bo izdelovala tekstilno blago in nakupovala ter prodajala tekstilno blago in sirovine. Vplačana glavica znaša 240.000 dinarjev. Poslovodja sta tovarnar Markgraf Pavel iz Kranja in Horak Gustav, tovarnar v Kranju.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
 več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi razno vrstno rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo in mlino za dišave z električnim obratom
Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

Stanje našega gospodarstva v septembru

Po statistiki Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu

Od zavarovanih delavcev in nameščenec v mesecu septembru je bilo zaposlenih: v trgovini 51.524 delavcev in nameščenec, pri lesni industriji in žagah 40.957, v tekstilni industriji 37.282, v industrijah za živila in pijače 36.546, v kovinski industriji 29.840, pri občinah in drugih samoupravnih korporacijah 28.264. Največ ljudi je bilo nameščenih v gospodinjstvu, namreč 54.862. Če izvajamo rudarje in poljedelske delavce, ki niso zavarovani pri SUZOR-u, izkazuje najmanjše število zaposlenih delavcev papirna industrija (5000) in industrija kož in kavčuka (3.819 delavcev). V primeri s prejšnjim mesecem je število zavarovanih delavcev in nameščenec nazadovalo za 14.444.

Ta padec je v prvi vrsti posledica manjše zaposlitve v gradbeni stroki, v kateri je letos 14.130 delavcev manj zaposlenih. V zvezi s tem nazadovanjem je tudi padlo število v opekarnah in cementarnah zaposlenih ljudi za 2.753, v stavbenem mizarstvu in tesarstvu za 1.182 in v ključavničarstvu in krovstvu za 1.748 delavcev. Posebno je nazadovala gradbena delavnost v Beogradu (za 4.214 manj zaposlenih) ter v Zagrebu (za 3.059).

Od drugih gospodarskih panog izkazuje večji padec dve skupini industrij, katerih financiranje je odvisno od države, t. j. gradnja železnic in cest (za 3.633 delavcev manj) in tobačna industrija (za 3.322 delavcev manj).

Gradnja železnic, cest in potov ter vodnih del je zaposlila manj delavcev v Donavski banovini (dokončanje osuševalnih del v Pančevskem močvirju) ter v Dravski, Primorski in Moravski banovini. Malo več je delavcev zaposlenih edino v Vardarski banovini, kjer se gradi železnica Priština—Peč.

Tobačna industrija zaposluje manj delavcev v prvi vrsti v Zetski banovini (1.025) in Vardarski (1.729). Opekarne in cementarne so manj zaposlene zlasti v Donavski in Savski banovini, lesna industrija pa v Dravski banovini (za 651 delavcev manj), Donavski (380) in Savski banovini (223).

Večjo zaposlitve izkazuje predvsem tekstilna ind., ki zaposluje letos 5.864 del. moči več od tega povečanja odpada na Dravsko banovino 1.979, na Savsko 1.646 in Moravsko 837 več zaposlenih moči. Izboljšanje izkazuje še lesne industrije in žage (več 2.366), občinska in javna dela (več 1.852) in poljedelska dela (več 1.535). Zboljšanje v lesni stroki je doseženo v Vrbaski in

Drinski banovini. Občinska in javna dela pa izkazuje večjo zaposlitve zlasti v Savski banovini in nekoliko manj v Vrbaski in Donavski banovini. Poljedelskih del pa je bilo več v Donavski banovini.

Dobava-prodaja

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. dec. ponudbe o dobavi 3100 kg pločevine, 150 kg spajalnega kositra, 200 metel, 50 m jutnega platna, 800 kg kristalne sode, 300 krtač za ribanje, 150 steklenic čistila za kovine, 450 gorilcev za petrolej, 300 smolnatih bakelj, 100 m² solinskega stekla. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dne 12. decembra bo pri Komandi bosanske divizijske oblasti v Sarajevu ustmena licitacija za dobavo 35.000 kg svinjske masti. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Lubje se proda potom pisemenih ponudb, katere je vložiti do 20. decembra pri gozdarskem ravnateljstvu v Ljubljani. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dne 16. decembra bo pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu ustmena licitacija za dobavo 90.000 kilogramov svinjske masti. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Prodaja kosti se bo vršila potom javne licitacije dne 16. decembra pri zagrebški garnizijski upravi v Zagrebu. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi.)

Prodaja lesa na panju bo pri Direkciji šum brodske imovne občine v Vinkovcih dne 12. decembra. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dne 18. decembra bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo nafte in petroleja; dne 20. decembra pa za dobavo maziv za plovne objekte. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 6. decembra ponudbe o dobavi 800 kg dinamita, 800 kg strojnega olja, 1300 kg vulkanskega olja, 600 kg cilindrskega olja in 200 kg masti za mazanje železnih vrvi; do 13. decembra o dobavi 1 trofaznega kilovatnega števca, 20 kg dinamita žice in 160 m³ hrastovega jamskega lesa.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 14. decembra ponudbe o dobavi podloznic pločic in ključev za vijake, 600 kg tovozne masti, 250 rudarskih želez, 10 ročnih sekir, 300 kg lanenega firneža, 100 kg terpentina, 300 lopat za premog, 2000 hrastovih pragov.

Dne 16. decembra bo pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija za dobavo 1500 m³ drv.

Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 20. decembra ponudbe o dobavi 2000 kg motvoza.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 21. decembra ponudbe o dobavi 150 kg olja za tla; do 28. decembra pa o dobavi 4 gonilnih jermen.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 19. decembra ponudbe o dobavi raznih naprav.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 14. decembra ponudbe o dobavi 410 kg vijakov z maticami.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 17. decembra ponudbe o dobavi bronce, pločevine, kositra, svinčenih plomb ter o dobavi lesa; do 18. decembra o dobavi azbestnega materiala ter godbenih instrumentov in muzikalij; do 19. decembra pa o dobavi električnih svetilk, lesenih meril, risalnega orodja ter o dobavi klorkalcija, grafita, solne kisline, boraksa in salmijaka.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

'KVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 2. decembra objavlja med drugim: Uredbo o zaščiti kmetov — Odločbo o prodaji tujih plačilnih sredstev potnikom — Razne razglase sodišče in uradov ter razne druge objave.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skroblj in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna **JOS. REICH**

Poljanski nasip 4-6. Seleburova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

POVIŠANJE CARIN NA LUKSUZNE ČEVLJE

Finančni minister je poslal carinarščinarjem to pojasnilo: Za trake, ki so prišiti na obutev, se plača po tarifni številki 374 dodatna carina v višini 30 odstotkov. Vseeno je, če so ti trakovi iz navadnega tekstilnega blaga ali iz finejšega blaga ali krzna

IZ ZADRUŽNEGA REGISTRA

Vpisala se je: Nabavna in prodajna druga v Rečici pri Laškem. Eden glavnih namenov zadruge je, kakor je razvidno iz pravil, nabavljati svojim udom gospodarske, gospodinske in obrtne potrebščine.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 6. decembra: 12.15: Bodimo danes dobre volje (revija plošč) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, bodimo danes dobre volje (revija plošč) — 18.00: Komorna glasba, izvaja Radio kvintet — 18.30: Radio orkester — 19.00: Vloga dobrovoljcev na Solunski fronti (dr. Ernest Turk) — 19.30: Literarno predavanje: O Alm' Kalmovi (ga. Lily Novi) — 20.00: ga. Thierry-Kavčnikova poje operne arije s spremljevanjem Radio orkestra — 20.45: Koncert ruskega cerkvenega zbora — 21.30: Fantje na vasi — 22.00: Čas, poročila, Radiojazz.

Četrtek, dne 7. decembra: 12.15: Reproducirani instrumentalni koncert: Klavirski soli — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Richard Tauber poje na ploščah — 18.00: O prehrani otroka (dr. Konvalinka-Tavčar) — 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.00: Srbčhrvaščina (dr. Rupel) — 19.30: Plošče po željah — 20.00: Prenc koncerta Narodne odbrane iz Uniona — 22.00: Čas, poročila, reproducirana glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.
Torek, dne 5. decembra: Zaprt.
Sreda, dne 6. decembra: Praznik cvetočih češenj. Red C.
Četrtek, dne 7. decembra: Tartuffe. Red Četrtek.
Opera, začetek ob 20.
Torek, dne 5. decembra: Zaprt.
Sreda, dne 6. decembra: Havajska roža. Red Sreda.
Četrtek, dne 7. decembra: Manon. Gostuje tenorist Peter Rajčev. Izven.

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek ● Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani